بەش / ڕێنمایی پەروەردەیی و دەروونی

کۆلێژ/ پەروەردە

زانکۆ/ سەلاحەددین-هەولێر

بابەت /تیوره کانی فیربوون

پەرتووکی کۆرس – 2

ناوی مامۆستا : د.شەوبۆ شمس الدين سليمان

ساڵی خوێندن: 2024-2023

پەرتووکی کۆرس
Course Book

1. ناوی کۆرس	تیۆرەکانی فیربوون
2. ناوی مامۆستای بەر پرس	د.شەوبۆ شمس الدين سليمان
3. بەش/ کۆلێژ	ڕێنمایی پەروەردەیی و دەروونی / پەروەردە
4. پەیوەندی	ئیمێل: shawbo.sulayman@su.edu.krd ژمارەی تەلەفۆن:07504026510
5. یەکەی خوێندن (بە سەعات) لە هەفتەیەک	تیۆری: 3سی کاتژمێرلە هەفتەیەکدا
6. ژمارەی کارکردن	ئامادەبوونی مامۆستای وانەبێژ بۆ قوتابیان لە ماوەی هەفتەیەکدا (3) کاتژمێر
7. پرۆفایەلی مامۆستا	https://academics.su.edu.krd/profile-admin/index.php?p=dashboard بۆ زانیاری زیاتر دەربارەی ماموستای بابەت و کورس بوك و بابەتی تیۆرەکانی فیربوون نمرەی کۆششی خوت بکەی دەتوانی سەردانی لینکی سەرەوە بکەی
8. وشە سەرەکیەکان	فێربوو ن و فێرکردن ،تیۆرە کانی فێربوون ، تیۆری رە فتاری واتسون-سوراندایك-بافلۆف -سکنەر) تیوری معرفی (تیۆری جە شتالە ت)- تیۆری فیربوونی کۆمە لایە تی(فیربوون بە تیبینی کردن).

9. ناوەرۆکی گشتی کۆرس:

گرنگی و پێویستی ئە م کورسە لە وە بە دە ردە کە ویت کە زانیاری وورد دە ربارە ی تیورە کانی فیربوون پیَشکە ش بە قوتابیانی دە کات .وە قوتابی ئاشنا دە کات بە هە ردووچە مکە کانی فیربوون و فیَرکردن جیاوازی نیَوانیان .وە تیۆرە کانی فیَربوون بە هە ردوو بە شە گشتیە کانیە وە . وە تیۆری ورووژیَنە رو وە لأمدانەوە و تیَورە مە عریفییە کان و چە ند نموونە یە ك لە سە ریان باس دە کریَ.

10. ئامانجەکانی کۆرس

1. راڤەی سروشت وتایبەتمەندی پرۆسەی فیربوون
2. لیک جیاکردنەوەی هەردوو پروسەی فیربوون و فیرکردن
3. دەست نیشانکردنی ئەو پرۆسانەی کە کاردەکەنە سەر پرۆسەی فیربوون
4. دیاری کردنی ئەو ئاراستە تیۆرییە جیاوازانەی کە پرۆسەی فیربوون راڤە دەکەن
5. پیناسەی هەندی چەمکیتیۆری مەرجداری کلاسیکی لە فیربووندا وەک وروژینی مەرجدار و وروژینی سروشتی " وەلامدانەوەی سروشتی و مەرجدار وروژینی بی لایەن
6. دەستنیشانکردنی پرەنسیب و یاسا سەرەکیەکانی تیۆری مەرجداری کلاسیکی
7. شی کردنەوەی چەمک و پرینسیپەکانی تیۆری هەولدان و هەلە لە فیربوندا
8. شیکردنەوە روونکردنەوەی ئەو پرەنسیپ و چەمکانەی کە لەناو تیۆری فیربوونی کرداری دان

9. دەست نیشانکردنی چەمک و پرنسیپە سەرەکیەکانی تیۆری فیربوونی کۆمەلایەتی
10. لیک جیا کردنەوەی جۆرو شیوەکانی و وروژینە سزاییە جیاوازەکان ریو شوینی بەکارهینانیان
11. هەندی جی بەجی کردنی کردەیی نموونەی فیربوونی هەمە جۆر

11-ئەرکەکانی قوتابی

1- **پێویستە قوتابی ئامادده بێت لە ناو پۆلدا وە بابە تی رۆژانە ئامادده بکات بە شیوە ی پرسیارو وەلأم.**
2- **هەلبژارندی بابەتیك لە بابەتەكانی كۆرس بوئەوەی بۆ نوسینەوە و ئامادەكردنی راپۆرتیك لەسەری وپیشكەش كردنی لە ناو پۆلدا وە راپۆرتەكەش بە مەرجی ئامادە بكریت وبنوسریتەوە كە لە 4 لاپەرە كەمتر نەبیت و بالبشت كرا بیت بە سەرجاوەی زانستی وە هەروەها بە شیوازی هارڤارد سەرچاوەكان ئاماژەیان پی كرابیت لە ناو راپۆرتەكەو وە لە لیستی سەرچاوەكان**
3- **قوتابی بۆی نیە ئامادە نەبیت لەكاتی ئەنجامدانی تاقی كردنەوەكاندا بەبی مۆلەتی نەخۆشی لە لایەن پزیشكی تایبەت بە خەستەخانەی زانكۆ ئەگەرنا تاقی كردنەوەی بو دووبارە ناكریتەوە**
4-

12-ڕێگەی وانە وتنەوە:

بۆ زیاتر روونكردنەوەی بابەتەكان وە زیاتر فێربوونی قوتابی ، بەكارهێنانی تەكنیكی روون كردنەوە (گریقە الشرح) وە رێگای پرسیار كردن (طریقة الاستجواب) بەپیّ ی پێویست بۆ بە شداری كردنی قوتابیان لە وانەكەو زیاتر روونكردنەوەی بابەتەكە وە تیّ گەیشتنی قوتابیان.، وە بەكارهێنانی داتا شۆ بۆ خستنەرووی بابەتەكە بە شێوەی پاوەر پۆینت ، هەروە ها بە كارهێنانی تەختە سپی ناو پۆل بۆ زیاتر روونكردنەوەی بابەتەكە. و چەمكەكانی

13-سیستەمی هەڵسەنگاندن:

دابەش كردنی نمرە ی كۆششی كۆرس لە سە ر (40) نمرە بە م شیوە یە دابە ش دە كرێ.

- **تاقی كردنەوە ی میدتیرم لە سە ر (20) نمرە دەبیت**
- **(10) نمرە لەسەر كردنی قوتابی راپۆرت و پیشكەش كردنی راپۆرت لە ناو پۆلدا لەسەر بابەتیك لە بابەتەكانی ئەم كۆرسە**
- **(10 نمرە لەسەر چالاكی قوتابی و ئەنجامدانی ئەركی مالەوە كە لە لایەن مامۆستا پیی راسپیردریت**

14- لیستی سەرچاوەکان:

- غباري، ثائر احمد، و ابو شعيره، خالد محمد ،2010، سيكولوجية التعلم وتطبيقاته الصفية ،مكتبة المجتمع العربي للنشر والتوزيع
- العبيدي، ناظم هاشم، و داود، عزيز حنا ، 1990 ، علم نفس الشخصية جامعة بغداد.
- العناني، حنان عبد الحميد، 2002، علم النفس التربوي، دار صفاء للنشر والتوزيع

- فطيم ، لطفي واخرون ، 1988 : نظريات التعلم المعاصرة وتطبيقاتها التربوية مكتبة النهظة المصرية ط1
- الخفاف ،ايمان عباس (2014) نظريات التعلم والتعليم ،دار المناهج للنشر والتوزيع .الردن.
- أبوعلام، رجاء محمود. (2004) التعلم أسسه وتطبيقاته. دار المسيرة للنشر والتوزيع:عمان.
- منصور، علي. (2009) التعلم والنظرياته. منشورات جامعة دمشق. مطبعة الروضة.
- قەرەچەتانی، کەریم شەریف. (2012) سایکۆلۆژیای پەروەردەیی.
- ناصف، مصطفى. (1983) نظريات التعلم. عالم المعرفة (70).
- الزغول (2003) نظريات التعلم ،ط1، عمان ، دار الشروق للنشر و التوزيع

15. بابەتەکان	ناوی مامۆستای وانەبێژ د.شةوبؤ شمس الدين سليمان

ژ.هەفتە	بابەت
1.	✓دەروازەییک بۆ بابەتی تیۆرەکانی فیربوون ✓فیربوون ✓فیرکردن ✓جیاوازی نیوان فیربوون و فیرکردن ✓مەرجەکانی فیربوون(شروط التعلم) ✓چەمکی تیۆر یاخود بیردوۆز ✓سودەکانی تیۆر
2.	✓پۆلین کردنی تیۆرەکانی فیربوون ✓تیۆرەکانی فیربوونی رەفتاری ✓تیۆری بافلوف (تیۆری مەرجداری کلاسیکی) ✓تاقی کردنەوەی بافلوف ✓بنەماکانی روداني وەلامدانەوەی مەرجی ✓یاساکانی فیربوونی مەرجی ✓بەکار هینانی تیۆری بافلۆف لە پرۆسەی فێربوون لەناو قوتابخانە

✓ تیۆری ثۆرندایك (تیۆری هەولدان و هەلە) ✓ ئەزموونی پشیلە ✓ وەسف كردنی ئەزمونی ثورندایك ✓ گریمانەكانی تیۆری ثورندایك ✓ یاسا بنەرەتیەكانی تیۆری ثۆرندایك ✓ بەكارهینانی تیۆری هەولدان و هەلە لە بواری پەروەردەدا ✓ هەلسەنگاندنی تیۆری ثۆرندایك	.3
✓ تیۆری واتسن ✓ تاقي كردنةوةي واتسن ✓ گریمانەكانی تیۆری واطسن ✓ هەلسەنگاندنی تیۆری واطسن	.4
✓ تیۆری سكینەر(تیۆری فێربوون لە ڕێگەی پرۆگرامەوە) ✓ تاقی كردنەوەی سكینەر ✓ پاداشت وجۆرەكانی هەندێک تێبینی هەیە کە پێویستە پەروەدەکـار بەکاری بهێنێت لە کاتی پاداشت و سزای منداڵ یان خوێندکار ✓ جیاوازی لە نیوان مەرجەكانی كلاسیكی ومەرجەكانی كرداری	.5
✓ تیۆری جان بیاجیە (تیۆری مەعریفی) ✓ قوناغەكانی گەشەكردنی عەقلی ✓ كاریگەریە پەروەردەییەكانی تیۆری جان بیاجیە ✓ هەلسەنگاندی تیۆری جان بیاجیە ✓ تیۆری گشتالت ✓ یاساكانی فیربوون لە لای گشتالتیەكان ✓ سوودە پەروەردەییەكانی تیۆری گشتالت	6
✓ تیۆری فیربوونی مەبەستدار (الغرضیە) ادوارد تولمان ✓ جەمكە سەرەكیەكان تیۆری تولمان ✓ یاساكانی تیۆری تولمان	7

	✓ جۆرەكانی فیربوون لای تۆلمان ✓ جیاوازی نیوان تیۆری تولمان تیۆری پەیوەندی رەفتار ✓ بەكارهینانی تیوری تولمان لە بواری پەروەردەدا ✓
.8	✓ فیربوون لە روانگەی ادون جثری(الاقتران) ✓ چەمكە سەرەكیەكانی تیۆری ادوین جثری ✓ سودە پەروەردەییەكانی تیۆری جثری
.9	✓ فیربوون لە روانگەی برونەر ✓ گریمانە سەرەكیەكانی برۆنەر ✓ سودە پەروەردەییەكانی تیۆری
.10	✓ فریبوون لە روانگەی جانییَ ✓ گریمانە سەرەكیەكانی تیۆری جانییە ✓ سەدە پەروەردەییەكانی تیۆری جانییە
.11	✓ تاقي كردنةوةي ميد تيرم
.12	✓ تیۆری هاندان (كلارك هل) ✓ گریمانە سەرەكیەكانی تیۆری هاندان ✓ چەمكە سەرەكیەكانی تیۆری هاندان ✓ سودە پەروەردەییەكانی تیۆری هل
13	✓ تیۆری پرۆسێسی زانیاری (نظرية معالجة المعلومات) ✓ هەندێک بنەمای دیزاینی فێرکاری لەسەر بنەمای تیۆری پرۆسێسی زانیاری ✓ رةخنة لة تيۆري پرۆسيسی زانیاری ✓ بەراووردكردن لە نیوان تیۆرەكانی فیربوون
14	✓ پيشكةش كردن و تاوتويكردنی راپۆرتي قوتابيان لةناو پۆلدا

.15	تاقی کردنەوەی کۆتایی کۆرسی دووەم

16 شیوازی پرسیار لە بابەت

یەکەم : پرسیاری وتاری

(س1) یاساکانی فیربوونی مة رجی لة لای بافلوف بژمیره وه باسیان بکه به تیر و تەسەلی

(س 2) جیاوازی دەربخه لة نیوان تیۆری جان بیاجیة و تیۆرة کانی رةفتاری به گشتی

✓**(س 3)** مەرجەکانی فیربوون (شروط التعلم) بژمیره ئینجا باسیان بکه به درێژی

✓**(س 4)** بەراورد بکه لە نیوان تیۆری بافلوف و تیۆری ادوارد تولمان لە فیربووندا بە شیوەی خال

✓**(س5)** دیاری بکه چۆن تیۆری واطسن هەلسەنگیندراوە لە بواری فیربووندا وەلامەکەت بە شیوەی خال بخە روو.

دووەم : پرسیاری بابەتی

a. **راست و چەوت**

نیشانەی (√) بەرامبەر دەستەواژەی راست دابنی وە نیشانەی (×) بەرامبەر دەستەواژەی چەوت دابنی ئیجا دەستەواژە هەلەکان راست بکەوە بە مەرجی تەنها ئەو وشانە دەستکاری بکە لە دەستەواژە هەلکان کەوا هیلیان بە

1. کوهلەر سەر بە قوتابخانەی رەفتاریە لە تیۆرەکانی فیربووندا.
2. جون واطسن بە دامەزرینەری قوتابخانەی رەفتاری دادەندریت .
3. تیۆری چارەسەری زانیاری (معالجه المعلومات) جەخت لەسەر رۆلی رەفتار دەکات لە فیربووندا

b. **هەلبژاردە:**

وەلامی راست هەلبژیرە بۆ ئەم برگانەی خوارەوە:

1- یەکیك لەم زانایانە سەر بە قوتابخانەی رەفتاریە :-

أ- جان بیاجیە   ب - کوهلەر   ج- ثورندایك

2 . قۆناغەکانی گەشەکردنی عەقلی لای جان بیاجیە دەکریتە :-

أ-سێ قۆناغ   ب – چوار قۆناغ   ج – پینج قۆناغ

c- ئەم بۆشاییانەی خوارە پر بکەوە بە وشەی راست و گونجاو

1- **یاساکانی فێربوون لای جون واتسون بریتین لە** .... ، ....

2- زانا سکینەر ئاماژەی بە دوو جۆر سزا کردوە ئەویش بریتین لە .... وە ....

د.شەوبۆ شمس الدين سليمان على
مامۆستا لە کۆلیژی پەروەردە
بەشی رینمایی پەروەردەیی و دەرونی
زانکۆی سەلاحەددین / هەولیر